

Sak:

Vår dato:

Vår ref.:

30.04.2025

Til:

Saksbehandler, innvalgstelefon

Beredskapsenheten – Statsforvalteren i
Innlandet

Totalforsvarssystem Innlandet - TFSI

Totalforsvaret forutsetter at alle bidrar inn i felles forsvar av Norge mot angrep utenfra. Når alle aktører skal fylle sin rolle, setter dette store krav til at initiativ, planforutsetninger og krav til andre aktører er kjent og tilpasset – med andre ord samordnet. Felles plattformer, gjenbruk av kunnskapsgrunnlag og felles forståelse av egen og andres roller ligger til grunn for dette. Resultatet er helhet. Totalberedskapsmeldingen påpeker at vi alle må ta vårt samfunnsansvar, og setter krav til vår kapasitet i arbeidet med totalforsvaret. Statsforvalteren i Innlandet jobber sammen med regionale aktører for å lage «Totalforsvarssystemet for Innlandet». Dette systemet er derfor en operasjonalisering av Statsforvalterens samordningsoppdrag, og er en integrert del av Statsforvalterens beredskapsarbeid.

Totalforsvarssystem Innlandet er en plattform for å bygge felles motstandskraft gjennom å samordne alle planverk og initiativer i en helhet for å oppfylle NATOs syv krav til medlemsland. For å jobbe konkret med disse syv kravene (systematiserer ansvar, informasjon og funn) har vi brutt det ned til 7 program basert på aktører, lovverk og samfunnsansvar. I dette arbeidet forutsetter vi aktiv deltagelse fra en rekke aktører, deriblant kommunene.

For å komme i gang med arbeidet vil Statsforvalteren stille med kompetanse og samordningsaktivitet; totalforsvarsaktørene stiller med kapasitet. Produktene vil komme til syne gjennom planverk, informasjonshåndtering, kunnskap og øvelser.

Det er allerede en rekke gode initiativer lokalt, regionalt og nasjonalt som følge av den sikkerhetspolitiske situasjonen globalt. Vi mener alle initiativene er relevante for totalforsvaret, men må sees i helhet og samordnes. Det er derfor viktig at den informasjonen og kompetansen som bygges i disse initiativene spilles tilbake i programmene som er beskrevet her. Dette er viktig slik at det ikke gjøres dobbeltarbeid, og at kunnskapen kommer fellesskapet til gode. Dette er hensikten med å Totalforsvarssystemet i Innlandet, og programmene vil koordinere disse inn i felles motstandskraft. Og – sikre at våre alles knappe ressurser brukes effektivt og konstruktivt. Dette er samordningsfunksjonen i Totalforsvarssystem Innlandet.

Felles konsept – delt i plan og drift

Totalforsvarssystem Innlandet er strukturert etter to komponenter – en plankomponent for å sikre at totalforsvarsaktører er kjent sin rolle og har oppdatert planverk og kapasiteter på bakgrunn av dette, og en driftskomponent som skal sikre at alle holdes oppdatert på situasjonen og endringer i krav og forventninger til basert på den rådende sikkerhetspolitiske situasjonen.

Plankomponent – programmer for operasjonalisering

For å tilpasse totalforsvarsarbeidet til bygging av motstandskraft, og samtidig sikre at aktører er kjent med roller, ansvar og myndighet (RAM) som allerede ligger i lovkrav, forskrifter og andre aktørers planverk, er arbeidet med plankomponenten delt inn i programmer basert på NATOs syv krav til medlemsland. Dette differensierer mellom ulike roller, ansvar og myndigheter en og samme aktør har gjennom sektorinndeling, generell samfunnsrolle og ulike fagområder. Under følger en kort beskrivelse av TFSIs syv programmer:

Program 1 - Sikkerhet for kontinuitet i nasjonale styringssystemer og kritiske offentlige tjenester

Motstandskraft i offentlig forvaltning, demokratisk styresett og krisehåndtering er en forutsetning for å møte dagens risikobilde. Programmet skal sikre samordnet krisehåndteringsevne hos alle aktører i totalforsvaret, og skiller mellom motstandskraft i aktørenes egen drift (kontinuitetsplaner) og motstandskraft i vår felles evne til å håndtere hendelser (samordnede beredskapsplaner). Vi begynner arbeidet med «lavthengende frukter» som samordnet EKOM-utfallsplan for Innlandet, rasjoneringsystemer og vår rolle i disse, felles rapporterings- og samordningskanal for Innlandet og felles føringer for informasjonssikkerhet. Videre vil programmet også håndtere felles planer for trygge oppholdssteder, vertslandsstøtte og kontinuitetsplanlegging for kritiske samfunnsfunksjoner og infrastrukturer.

Program 2 - Robust energiforsyning

Strøm er en grunnforutsetning for oss alle, og vi ser at angrep mot energiforsyning benyttes for å påvirke motstandsevnen i en befolkning. Programmet skal sikre at initiativer, planer og aktører som enten produserer og leverer strøm, eller er avhengige av strøm for å fylle sin rolle i totalforsvaret, er samordnet og har planer for bortfall. Vi foreslår å begynne med kraftrasjoneringsforskriften, som gir et godt grunnlag for nettselskapene i å prioritere ved rasjonerings- eller feilsituasjoner. Kommunen er her forventes å kvalitetssikre informasjon om nettkunders plassering i en rasjoneringsplan sikrer riktig fordeling av strøm.

Videre vil programmet sikre at utvikling av ny produksjons og nettkapasitet gjøres med felles kunnskapsgrunnlag, og at initiativ for å øke produksjons- og nettsystem er samordnet i et robust energisystem.

Program 3 – Evne til å håndtere ukontrollert forflytning av mennesker

Som medlemmer av NATO, er vi forventet å effektivt håndtere ukontrollert forflytning av mennesker. Dette skal ikke påvirke NATOs militære deployeringer, og faller innenfor sivilsamfunnets kapasiteter. Flyktningstrømmer som følge av militære angrep eller som en strategisk kapasitet, gjør at vi må sikre felles kapasitet. Mennesker på flukt kan utløses på ulike måter, kontrollert evakuering av større områder, ukontrollert flukt fra fare og kan enten være innenlands eller komme fra andre land og blir i fredstid håndtert av ulike lovverk og aktører. Disse kapasitetene må sees i sammenheng, og programmet skal samordne vår felles kapasitet til å håndtere mennesker på flukt.

I programmet vil krigsutflyttingsplaner, akutt innkvartering av ankomst over grensa, innenlands forflytninger og særegenheter ved Innlandet sammen skape utgangspunktet for å en felles kapasitet og system for håndtering av mennesker som kommer til vårt område. Kommunene har allerede lang erfaring og god kapasitet gjennom kartlegginger og akutt innkvartering og akutt bosetting i 2023.

Program 4 – Robust mat- og vannforsyning

Det er forutsatt at vi har en robust mat- og vannforsyning i Norge. Dette er videre forsterket ved at vi er forventet å forsyne NATO-styrker om de er i landet. Programmet skal sikre at initiativer for

matforsyning, eksisterende systemer for rasjonering ved mangelsituasjoner og planverk hos totalforsvarsaktører er samordnet og sammen bygger et robust mat- og vannforsyningssystem for befolkningen, totalforsvarsaktørene og allierte styrker i landet.

Mat- og vannforsyning er underlagt ulike sektorer og lovverk. Arbeidet vil sikre at alle aktører som enten produserer, leverer eller er avhengige av dette er kjent sin rolle, ansvar og myndighet og har kontinuitetsplaner for å håndtere brudd- og mangelsituasjoner.

Program 5 – Evne til å håndtere masseskadesituasjoner

Vi er forventet å effektivt kunne håndtere masseskadesituasjoner. Programmet skal samordne arbeidet med helseberedskap inn mot totalforsvaret, og sikre at Innlandets helseressurser har felles planverk. Det er allerede bygget et godt kunnskapsgrunnlag gjennom GAP-analysene gjennomført i 2024, og mange funn fra denne løses ut i programmet – eks. kontinuitetsplaner, skaleringsplanverk i hele helsetjenesten, lagerbeholdninger av nødvendige artikler, kunnskap og kjennskap til ulike fagsektorer m.m

Program 6 – Robuste kommunikasjonssystemer

Sivile kommunikasjonssystemer er avgjørende for nasjonal motstandskraft. NATO forventer at telekommunikasjon er tilgjengelig også under uønskede hendelser, med tilstrekkelig alternative kommunikasjonssystemer for hendelseshåndtering og befolkningsvarsling. Programmet skal sikre at alle aktører har samordnet planverk for kommunikasjon og befolkningsvarsling, og at initiativ er koordinert.

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (NKOM) har gjennomført en regional EKOM-analyse som sammen med FylkesROS og plan for forsterket EKOM danner kunnskapsgrunnlaget for robuste kommunikasjonssystemer.

Program 7 – Robuste transportsystemer

NATO forventer at vi har motstandsdyktige transportsystemer som gir allierte styrker rask transport over våre territorier. Sivile tjenester som understøtter dette, er forutsatt. Dette gjelder både vei og bane. Programmet skal sikre at initiativer, utvikling og planverk for transportsystemene våre er samordnet, hensiktsmessige og at aktører er kjent med sine roller, ansvar og myndighet.

Her har vi hatt ett møte mellom veieiere, VTS øst, nødetater, og Statsforvalteren, tema var samordning av planverk, eksempelvis på deling av informasjon, omkjøring- og muligheter for å holde åpent for kritiske brukere og avhengigheter som tilgang til drivstoff, driftskontrakter etc. Kommunen som eier av kommunale veier, vil også bli tatt med i dette arbeidet. Siviltransportberedskap er en regional kapasitet som fylkeskommunen har ansvar for og som utløses nasjonalt (ved veidirektoratet) når normale markedsmekanismer ikke kan løse behovet. Dette har fylkeskommunen startet en prosess rundt.